

FALKENBERG
REVISORERNA

Falkenbergs kommun Kommunstyrelsen	
2018 -02- 13	
Dnr	Dpl

Datum 2018-01-19

Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige – för kännedom

Uppföljning av granskningar genomförda under år 2015

Revisorerna i Falkenbergs kommun har inom ramen för sin årliga grundläggande granskning gett PwC i uppdrag att genomföra en uppföljning av de granskningar som revisionen utförde under 2015.

Enligt God revisionssed i kommunal verksamhet ska revisorerna regelbundet följa upp genomförda granskningsinsatser. Resultatet av uppföljningen kan användas som underlag inför kommande års revisionsplanering och är ett led i att bedöma om det finns anledning till förnyad granskningsinsats.

Uppföljningen syftar till att ge svar på om åtgärder med anledning av revisionens granskning har genomförts. Det vill säga om granskad styrelse och nämnd har beaktat lämnade iakttagelser, resultat och rekommendationer, samt om vidtagna åtgärder givit avsedd effekt.

Uppföljningen har genomförts genom att skriftliga frågor ställts till berörda förvaltningschefer med begäran om skriftliga svar. De skriftliga frågorna har utgått från iakttagelser, bedömningar och rekommendationer som lämnades i revisionens tidigare granskningar. Relevant dokumentation i syfte att styrka eller förtydliga lämnade svar efterfrågades i samband med utskick av frågorna. Erhållen dokumentation har studerats och bedömts. Erhållna svar har inte verifierats.

Följande granskningar har följts upp

- Intern kontroll i den centrala löneprocessen
- Insatser till arbetssökande
- Upphandlingsverksamhet
- Avtal och insyn hos privata utförare
- Överförmyndarverksamhet

Vår bedömning

Vår samlade bedömning är att tillräckliga åtgärder har vidtagits avseende för tre granskningarna (helt eller delvis) medan att ytterligare åtgärder bör vidtas gällande intern kontroll i den centrala löneprocessen och gällande upphandlingsverksamheten.

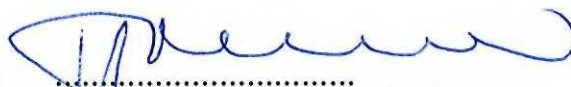
I dialog med respektive ansvarig nämnd/styrelse kommer vi att redogöra för våra iakttagelser i samband med ansvarsprövningen för år 2017.

Kommunstyrelsen kommer att få en sammanfattande bild vid vår föredragning.

Falkenberg den 19 januari 2018

.....
Gösta Svensson

.....
Jan Johansson

www.pwc.se

Uppföljning av revisionens granskningar genomförda 2015

Falkenbergs kommun

Malin Ringedal

Fredrik Carlsson

pwc

Bakgrund, syfte, metod och avgränsningar

Bakgrund

- Uppföljning är ett nyckelmoment i revisorernas granskning. Enligt God revisionssed i kommunal verksamhet ska revisorerna regelbundet följa upp genomförda granskningsinsatser. Uppföljningen ger underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning.

Syfte

- Uppföljningen syftar till att ge svar på om åtgärder med anledning av revisionens granskning har genomförts. Det vill säga om granskad styrelse och nämnd har beaktat lämnade iakttagelser, resultat och rekommendationer, samt om vidtagna åtgärder givit avsedd effekt.

Metod

- Uppföljningen har genomförts genom att skriftliga frågor ställts till berörda förvaltningschefer med begäran om skriftliga svar. Relevant dokumentation i syfte att styrka eller förtydliga lämnade svar har efterfrågats. Erhållen dokumentation har studerats och bedömts. Erhållna svar är inte vidare verifierade.

Avgränsningar

Enligt revisionsplaneringen för 2017 omfattar uppföljningen:

- Intern kontroll i den centrala löneprocessen
- Kommunens insatser för arbetssökande
- Upphandlingsverksamhet
- Avtal och insyn och privata utförare
- Styrning, uppföljning och intern kontroll avseende överförmyndarverksamhet

Granskning av intern kontroll i den centrala löneprocessen

Syfte

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt en tillräcklig intern kontroll i den centrala löneprocessen.

Bedömning och rekommendationer

Den sammanfattande bedömningen var att rutiner som finns på plats är etablerade i verksamheten men att det finns brister i kontrollmiljön och att den lönerelaterade finansiella informationens fullständighet och riktighet inte kan säkerställas. Utifrån granskningens resultat rekommenderades kommunstyrelsen att:

- Formalisera arbetet kring intern kontroll och säkerställa att befintliga checklistor och ansvarsfördelningar används.
- Genomföra riskanalyser avseende lönehanteringen, minst en gång årligen.
- Genomföra en översyn av roller och ansvar minst en gång årligen för att säkerställa önskvärd ansvarsfördelningen.
- Införa en kontroll av ändringar och registreringar i grundlöner.
- Formalisera och stärka kontrollen av genererade lönekostnader genom att säkerställa att lönekostnader granskas av vederbörande chef.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutade att överlämna arbetsgivarenhetens yttrande som svar på revisionsrapporten.

Granskning av intern kontroll i den centrala löneprocessen

Uppföljning

En översyn av systembehörigheter till lönesystemet har utförts. Sedan granskningen 2015 stängs även systembehörighet per automatik när någon avslutar sin anställning. Vidare görs månadsvisa kontrollen av logglistor för dem med fullständiga administrativa rättigheter i lönesystemet.

Däremot kan ändringar av grundlönedata utföras i lönesystemet utan elektronisk attest. Det utförs inte några fullständighetskontroller av ändringar i grundlönedata.

Vi har inte erhållit en riskanalys där det framgår vilka egenkontroller som ska göras gällande lönehanteringen. Bland annat övervakande kontroller av att chefer har granskat sina medarbetares lönekostnader. I 2015 års granskning framkom till exempel att utbetalningar av löner inte stoppas i det fall chefer har missat att godkänna löneunderlag, vilket är en risk för felaktigt utbetalda löner.

Bedömning

Revisionens iakttagelse, bedömningar och rekommendationer har delvis beaktats. Vår bedömning är dock att den interna kontrollen kan stärkas genom en tydlig processbeskrivning för genomförande och uppföljning av nyckelkontroller i den centrala löneprocessen. Avsaknaden av formaliserade rutiner ökar risken för att den interna kontrollarbetet inte utförs i tillräcklig omfattning, brister i utförande eller förbises. Det försvårar även för uppföljning och att eventuella felaktigheter blir identifierade och åtgärdade.

För att uttala sig om en tillfredställande intern kontroll i den centrala löneprocessen bör en förnyad granskningsinsats övervägas.

Kommunens insatser för arbetssökande

Syfte

Syftet med granskningen var att bedöma om arbete för arbetssökande som står utanför arbetsmarknaden är ändamålsenligt. Granskningen avsåg kommunstyrelsen.

Bedömning och rekommendationer

Den sammanfattande bedömningen var att kommunstyrelsens arbete för arbetssökande är ändamålsenligt. Kommunstyrelsen fastställde mål för arbetet med insatser till arbetssökande via verksamhetsplan för 2015, vilka bröts ned till genomförandeplaner och aktiviteter på avdelning- och enhetsnivå. Genom de funktioner och forum som fanns på plats tillsåg kommunstyrelsen en tillfredställande intern och extern samverkan i syfte att erbjuda lämpliga insatser efter målgruppens skilda behov. Verksamhetens följdes upp genom nyckeltal, möten, fokusgrupper och kundundersökningar. Några rekommendationer till kommunstyrelsen lämnades inte.

Uppföljning

Sedan granskningen 2015 har vissa organisationsförändringar inom arbetsmarknadsenheten (tidigare FAMI) utförts. Bland annat inrättande av en enhetschefstjänst på navigationscentrum, samt sammanslagning av olika verksamheter med insatser riktade till personer 25-65 år. Det goda konjunkturella läget i landet har gett positiva effekter på arbetslösheten i Falkenbergs kommun, samtidigt uppmärksammas en förändring hos målgruppen med behov av insatser från arbetsmarknadsavdelningen. Arbetsmarknadschefen anger att den huvudsakliga målgruppen idag är personer lång från arbetsmarknaden, till exempel på grund av låg utbildningsnivå och begränsade arbetslivserfarenheter. För att svara upp mot målgruppens behov har nya koncept utvecklats och samarbete med såväl interna som externa aktörer har stärkts. Kommunstyrelsen uppföljning och målstyrning av arbetsmarknadsinsatser har anpassats efter den nya styrmodellen i Falkenbergs kommun.

Bedömning

Kommunstyrelsen har beaktat revisionens iakttagelser och resultat. Uppföljningen påvisar nya metoder och arbetssätt för att anpassa arbetsmarknadsinsatser mot målgruppens behov. Målstyrning och uppföljning har förändrats i enlighet med den nya styrmodellen för Falkenbergs kommun.

Upphandlingsverksamhet

Syfte

Syftet med granskningen var att bedöma om kommunstyrelsen, tekniska nämnden och Falkenbergs Bostads AB säkerställt att inköp och upphandling görs i enlighet med gällande upphandlingslagstiftning.

Bedömning och rekommendationer

Den sammanfattande bedömningen var att granskade upphandlingar i huvudsak genomförs i enlighet med gällande upphandlingslagstiftning, men att det finns vissa förbättringsområden gällande inköp- och upphandlingsprocessen i Falkenbergs kommun. I granskningen lämnades följande rekommendationer:

- Kommunstyrelsen bör se över upphandlingsordningen med särskild betoning på att tydliggöra roller och ansvar för inköp- och upphandlingsprocessen.
- Kommunstyrelsen bör stärka arbetet med att följa upp avtalstrohet och utvärdering av ingångna ramavtal. Detta i syfte att stärka den interna kontrollen, bland annat med avseende på kontroll av att gränsen för direktupphandlingar inte överskrids.
- Tekniska nämnden och FABO bör inhämta erfarenhet av alternativa utvärderingsmodeller vid anbudsutvärdering.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutade att ge kommunstyrelseförvaltningen i uppdrag att revidera upphandlingsordningen samt att utreda möjligheter för en gemensam upphandlingsorganisation.

Upphandlingsverksamhet

Uppföljning

Förslag till reviderad upphandlingsordning samt nya riktlinjer för inköp och upphandling har tagits fram av kommunstyrelseförvaltningen men är inte beslutad av kommunstyrelsen. Av förvaltningens svar framgår att dessa avser tydliggöra roll- och ansvarsfördelning för inköp framöver. Bland annat genom att begränsa antalet behöriga beställare, samt att förvaltningarnas olika inköpsamordnare ska ingå i en gemensam organisation för inköp.

Kommunstyrelseförvaltningen uppger att arbete påbörjades i oktober 2017 för att systematisera arbetet kring uppföljning av avtalstrohet. Köptrohet har inte följts upp på ett systematiskt sätt under 2016 och 2017, varken kommuncentral eller på förvaltningsnivå. Vidare finns inte etablerade rutiner för kontroller av att inköp via direktupphandlingar ligger i linje med beloppsgränser enligt lagstiftning.

Vad gäller utvärderingsmodeller vid anbudsutvärdering tillämpas i huvudsak lägsta pris. Utvärdering av anbud sker enligt svar ofta tillsammans med upphandlingsavdelningen.

Bedömning

Granskad styrelse, nämnd och bolag har delvis beaktat revisionens iakttagelser, resultat och rekommendationer men förbättringsarbetet är inte slutfört. Upphandlingsordningen är inte reviderad och styrning samt kontrollstruktur för inköp- och upphandlingsområdet har inte tydliggjorts av kommunstyrelsen. Antalet behöriga beställare har inte begränsats och egenkontroller av följsamhet till avtal och kontroller för direktupphandlingar är inte förankrade i verksamheten.

Mot bakgrund av ovanstående är vår bedömning att det finns en risk att inköp och upphandling inte sker med tillräcklig styrning, uppföljning och intern kontroll. Revisionen bör överväga förnyad granskningsinsats av inköp- och upphandling i Falkenbergs kommun.

Avtal och insyn hos privata utförare

Syfte

Syftet med granskningen var att bedöma om insyn och kontroll i verksamhet som lämnats över till annan är tillräcklig. Granskningen avsåg socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden.

Bedömning och rekommendationer

Den sammanfattande bedömningen var att socialnämnden har en väl ordnad insyn och kontroll av verksamhet som lämnats över till annan. Barn- och utbildningsnämnden bedömdes ha tillfredställande tillsyn av fristående förskolor, men insynen i fristående skolor var inte fullt ut ändamålsenlig då barn- och utbildningsnämnden inte har antagit riktlinje eller organisation för hur insynen ska bedrivas. I granskningen rekommenderades barn- och utbildningsnämnden att anta riktlinjer för insyn i fristående skolor.

Uppföljning

Inom socialnämndens ansvarsområde har kompletterande arbetssätt för insyn hos privata utförare implementerats. Bland annat mer formaliserade rutiner för kvalitetsuppföljning enligt årshjul. Därtill har förslag till handlingsplan för återtagande av verksamhet till egen regi när privata utförare brister upprättats.

Barn- och utbildningsnämnden beslutade om riktlinjer för regelbunden insyn i fristående skolor den 23 mars 2016. Av utbildningschefens svar framgår dock behov av att tydliggöra ansvarsfördelning samt tidsplan för hur insynsarbetet ska bedrivas. Vad gäller tillsynsarbetet av fristående förskolor uppger utbildningschefen att sårbarheten av arbetet har minskat då fler kvalitetsstrategier fått erforderlig kompetensutveckling. Det har även antagits ett förnyat arbetssätt och nu sker tillsynen av fristående förskolor under en treårsperiod.

Bedömning

Socialnämnden har beaktat revisionens iakttagelser och granskningsresultat. Sedan granskningen genomfördes har insynsarbetet ytterligare stärkts genom förändrade arbetssätt samt riskbedömning och handlingsplan vid återtagande av verksamhet.

Barn- och utbildningsnämnden har beaktat revisionens bedömningar och rekommendation, men förbättringsarbetet har inte lett till avsedd effekt. Riktlinjer för insynsarbete i fristående skolor har antagits men behovet av att tydliggöra organisation av insynsarbetets genomförande kvarstår.

Styrning, uppföljning och kontroll avseende överförmyndarverksamhet

Syfte

Syftet med granskningen var att översiktligt bedöma om överförmyndarnämnden har en tillräcklig styrning, uppföljning och intern kontroll av verksamheten.

Bedömning och rekommendationer

Den sammanfattande bedömningen var att det fanns utvecklingsområden kopplade till styrning, uppföljning och intern kontroll. Den gemensamma överförmyndarförvaltningen tillsammans med Varbergs kommun startades utan att nämnden fastställ mål och inriktning för verksamheten. Det saknades också plan för den interna kontrollen. Vidare upplevdes samarbetsavtalet mellan Falkenberg och Varberg som delvis ottydligt gällande utvärdering av servicebehov. Enkätundersökning till gode män och förvaltare i Falkenbergs kommun visade att respondenterna överlag var nöjda med verksamheten, men att tillgängligheten kunde förbättrats. Utifrån granskningens resultat rekommenderades överförmyndarnämnden att:

- Analysera de möjligheter till förbättringar som framkommit genom enkätundersökningen till gode män och förvaltare.
- Stärka styrning och uppföljning av verksamheten genom att slutföra mål- och inriktningsdokument.
- Pröva om införande av service/tjänstegarantier kan vara positivt ur ett verksamhetsperspektiv.
- Förbättra återrapportering av verksamhetsuppföljning så att denna även når kommunfullmäktige.
- Säkerställa ett systematiskt arbete för intern kontroll, senast vid årets utgång

Överförmyndarnämndens beslut

Överförmyndarnämnden instämmer med att det finns förbättringsområden i verksamheten. I sitt svar på revisionsrapporten anges att mål och inriktningsdokument för verksamheten ska tas fram, liksom en plan för intern kontroll. Överförmyndarnämnden aviserade avsikt att ta fram servicegarantier för att bättre möta förväntningar hos gode män och förvaltare.

Styrning, uppföljning och kontroll avseende överförmyndarverksamhet

Uppföljning

Nämnden har antagit mål och inriktningsdokument för verksamheten. Där beskrivs ansvar, uppdrag, vägledande normer och mål för mandatperioden 2016-2019. Utifrån inriktningsdokumentet tas en årlig verksamhetsplan fram. Denna inkluderar en plan och tidschema för uppföljning och återsrapportering av verksamhet.

Överförmyndarnämnden fastställde en plan för intern kontroll 21 november 2016. Den inkluderar nio kontrollmoment med beaktande till risk och väsentlighet. Förvaltningen avser att se göra en intern utvärdering av arbetet med den interna kontrollen innan en ny plan för 2018 fastställs.

Vad avser tillgänglighet framför förvaltningschefen att det förekommer önskemål från gode män och förvaltare om att utöka öppettider på kontoret i Falkenberg. Löpande uppföljning av besöksfrekvenser visar dock att besök minskar, varför en utökad fysisk tillgänglighet inte är motiverad. För att förbättra tillgängligheten fortsätter ett kontinuerligt utvecklingsarbete av e-tjänster. Ökade informationsinsatser via förvaltningen hemsida förväntas effektivisera kommunikation såväl som handläggning. Avsikten om att utveckla servicegarantier kvarstår, men har på grund av prioriteringsskäl inte implementerats i verksamheten. Förvaltningschefen uppger att servicegarantier ska införas när utrymme finns i verksamheten.

Bedömning

Revisionens iakttagelse, bedömningar och rekommendationer har i allt väsentligt beaktats i verksamhetens utvecklingsarbete.

Tack för uppmärksamheten

Fredrik Carlsson

010 – 213 10 69

fredrik.carlsson@pwc.com

© 2018 PwC. All rights reserved. Not for further distribution without the permission of PwC.

"PwC" refers to the network of member firms of PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL), or, as the context requires, individual member firms of the PwC network. Each member firm is a separate legal entity and does not act as agent of PwCIL or any other member firm. PwCIL does not provide any services to clients. PwCIL is not responsible or liable for the acts or omissions of any of its member firms nor can it control the exercise of their professional judgment or bind them in any way. No member firm is responsible or liable for the acts or omissions of any other member firm nor can it control the exercise of another member firm's professional judgment or bind another member firm or PwCIL in any way.

